

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (čtvrtého senátu)

11. července 2013*

„Kasační opravný prostředek — Žaloba na neplatnost — Ochrana proti přenosným spongiformním encefalopatiím — Nařízení (ES) č. 746/2008 — Nařízení povolující méně omezující opatření dohledu a eradikace než ta, která byla upravena dříve — Zásada obezřetnosti — Úroveň ochrany lidského zdraví — Nové skutečnosti, jež mohou pozměnit vnímání rizika — Nedostatek odůvodnění — Zkreslení skutkového stavu — Nesprávné právní posouzení“

Ve věci C-601/11 P,

jejímž předmětem je kasační opravný prostředek na základě článku 56 statutu Soudního dvora Evropské unie, podaný dne 28. listopadu 2011,

Francouzská republika, zastoupená E. Belliard, C. Candat a R. Loosli-Surrans, jakož i G. de Berguesem a S. Menezem, jako zmocněnci,

účastnice řízení podávající kasační opravný prostředek (navrhovatelka),

příčemž dalšími účastníky řízení jsou:

Evropská komise, zastoupená F. Jimeno Fernándezem a D. Bianchim, jako zmocněnci, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalovaná v prvním stupni,

Spojené království Velké Británie a Severního Irska,

vedlejší účastník v prvním stupni,

SOUDNÍ DVŮR (čtvrtý senát),

ve složení L. Bay Larsen, předseda senátu, J. Malenovský, U. Løhmus (zpravodaj), M. Safjan a A. Prechal, soudci,

generální advokát: M. Wathelet,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věc bez stanoviska,

* Jednací jazyk: francouzština.

vydává tento

Rozsudek

- 1 Svým kasačním opravným prostředkem se Francouzská republika domáhá zrušení rozsudku Tribunálu Evropské unie ze dne 9. září 2011, Francie v. Komise (T-257/07, Sb. rozh. s. II-4153, dále jen „napadený rozsudek“), kterým tento soud zamítl její žalobu na částečné zrušení nařízení Komise (ES) č. 746/2008 ze dne 17. června 2008, kterým se mění příloha VII nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001 o stanovení pravidel pro prevenci, tlumení a eradikaci některých přenosných spongiformních encefalopatií (Úř. věst. L 202, s. 11; Zvl. vyd. 03/32, s. 289, dále jen „sporné nařízení“).

Právní rámec

Nařízení (ES) č. 178/2002

- 2 Článek 7 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 ze dne 28. ledna 2002, jenž stanovuje obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin (Úř. věst. L 31, s. 1; Zvl. vyd. 15/06, s. 463), uvádí následující:

„1. Za zvláštních okolností, kdy je po zhodnocení dostupných informací zjištěna možnost škodlivých účinků na zdraví, kdy však přetrvává vědecká nejistota, mohou být přijata předběžná opatření v rámci řízení rizika nezbytná k zajištění vysoké úrovně ochrany zdraví zvolené v [Unii], dokud nebudou k dispozici další vědecké informace pro komplexnější hodnocení rizika.

2. Opatření přijatá podle odstavce 1 musí být přiměřená a nesmí omezovat obchod více, než je nezbytné pro dosažení vysoké úrovně ochrany zdraví zvolené v [Unii], s přihlédnutím k technické a ekonomické proveditelnosti a dalším faktorům považovaným za daných okolností za opodstatněné. Opatření se přezkoumají po uplynutí přiměřené doby, která závisí na povaze identifikovaného rizika pro život nebo zdraví a na druhu vědeckých informací nezbytných k odstranění vědecké nejistoty a k provedení komplexnějšího hodnocení rizika.“

Nařízení (ES) č. 999/2001

- 3 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001 ze dne 22. května 2001 o stanovení pravidel pro prevenci, tlumení a eradikaci některých přenosných spongiformních encefalopatií (Úř. věst. L 147, s. 1; Zvl. vyd. 03/32, s. 289), ve znění nařízení Komise (ES) č. 722/2007 ze dne 25. června 2007 (Úř. věst. L 164, s. 7, dále jen „nařízení č. 999/2001“) ve svém čl. 13 odst. 1 stanoví:

„Je-li úředně potvrzen výskyt [přenosných spongiformních encefalopatií, dále jen „TSE“], je třeba co nejdříve přijmout tato opatření:

[...]

- b) provede se vyšetřování, na jehož základě se identifikují veškerá ohrožená zvířata v souladu s přílohou VII bodem 1;

- c) všechna ohrožená zvířata a produkty z nich podle přílohy VII bodu 2 tohoto nařízení, která byla identifikována šetřením podle písmene b) tohoto odstavce, se usmrtí a zlikvidují v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1774/2002 [ze dne 3. října 2002 o hygienických pravidlech pro vedlejší produkty živočišného původu, které nejsou určeny pro lidskou spotřebu (Úř. věst. L 273, s. 1; Zvl. vyd. 03/37, s. 92)].

[...]“

- 4 Článek 23 nařízení č. 999/2001 stanoví:

„Po poradách s příslušným vědeckým výborem o veškerých otázkách, které by mohly mít vliv na veřejné zdraví, se přílohy mění nebo doplňují a přijímají se vhodná přechodná opatření postupem podle čl. 24 odst. 2

[...]“

- 5 Článek 24a nařízení č. 999/2001 stanoví:

„Rozhodnutí přijatá jedním z postupů uvedených v článku 24 se zakládají na náležitém posouzení možných rizik pro zdraví lidí a zvířat a zachovávají, při zohlednění existujících vědeckých důkazů, nebo zvyšují, je-li to vědecky podloženo, úroveň ochrany zdraví lidí a zvířat zajištěnou v [Unii].“

- 6 Před vstupem v platnost nařízení Komise (ES) č. 727/2007 ze dne 26. června 2007, kterým se mění přílohy I, III, VII a X nařízení č. 999/2001 (Úř. věst. L 165, s. 8), stanovila příloha VII nařízení č. 999/2001, nazvaná „Eradikace přenosné spongiformní encefalopatie“, následující:

„1) Informace uvedená v čl. 13 odst. 1 písm. b) musí udávat:

[...]

b) v případě ovcí a koz:

- všechny přežvýkavce jiné než ovce a kozy v zemědělském podniku zvířete, u něhož bylo onemocnění potvrzeno,
- pokud jsou identifikovatelní, rodiče a v případě samic všechna embrya, vajíčka a poslední potomky samice, u níž bylo onemocnění potvrzeno,
- všechny další ovce a kozy v zemědělském podniku zvířete, u něhož bylo onemocnění potvrzeno, kromě těch, které jsou uvedeny ve druhé odrážce,
- možný původ onemocnění a určení dalších zemědělských podniků, kde jsou zvířata, embrya nebo vajíčka, která se mohla infikovat původcem TSE nebo mohla být vystavena stejnému krmivu či zdroji kontaminace,
- pohyb potenciálně kontaminovaného krmiva, jiného materiálu nebo jakýchkoliv jiných prostředků přenosu, které mohly přenést původce [bovinní spongiformní encefalopatie (dále jen „BSE“)] do nebo z dotyčného zemědělského podniku.

2) Opatření stanovená v čl. 13 odst. 1 písm. c) musí obsahovat alespoň:

[...]

- b) v případě potvrzení TSE u ovce nebo kozy od 1. října 2003 podle rozhodnutí kompetentního úřadu:
- i) buď zabití a úplné zničení všech zvířat, embryí a vajíček uvedených v informaci, na niž odkazuje druhá a třetí odrážka bodu 1 písm. b), nebo
  - ii) zabití a úplné zničení všech zvířat, embryí a vajíček uvedených v informaci, na niž odkazuje druhá a třetí odrážka bodu 1 písm. b) s výjimkou [zvířat, která nejsou geneticky vnímavá nebo mladších dvou měsíců, která jsou určena výhradně na porážku];
  - iii) jestliže bylo nakažené zvíře přivedeno z jiného zemědělského podniku, může členský stát na základě anamnézy případu rozhodnout uplatnit eradikační opatření v zemědělském podniku původu kromě nebo místo zemědělského podniku, kde byla nákaza potvrzena; v případě půdy využívané ke společné pastvě několika stád mohou členské státy rozhodnout, že tato opatření použijí pouze na jedno stádo, na základě rozumného zdůvodnění všech epizootologických faktorů; tam, kde se v jednom zemědělském podniku chová více než jedno stádo, může členský stát rozhodnout, že omezí uplatnění opatření na stádo, kde byla klusavka potvrzena, za předpokladu, že bylo ověřeno, že stáda byla chována izolovaně a že šíření nákazy mezi stády přímým nebo nepřímým stykem je nepravděpodobné;
- c) v případě potvrzení BSE u ovce nebo kozy zabití a úplné zničení všech zvířat, embryí a vajíček uvedených v informaci, na niž odkazuje druhá až pátá odrážka bodu 1 písm. b).

[...]

Sporné nařízení

- 7 Sporné nařízení změnilo přílohu VII nařízení č. 999/2001 tak, že téměř identicky převzalo text této přílohy ve znění nařízení č. 727/2007.
- 8 Ustanovení napadená Francouzskou republikou v tomto kasačním opravném prostředku jsou body 2.3 písm. b) bod iii) a písm. d), jakož i bod 4 kapitoly A přílohy VII nařízení č. 999/2001 (dále jen společně „napadená opatření“).
- 9 Bod 2.3 písm. b) iii) uvedené kapitoly A upravuje podmínky, za nichž se mohou členské státy v případě potvrzení TSE u ovce nebo kozy – je-li vyloučena BSE v souladu s testovacími postupy upravenými v nařízení č. 999/2001 – rozhodnout neusmrcovat a nelikvidovat všechna zvířata zjištěná při vyšetřování, jestliže poměr geneticky rezistentních ovcí v chovu je malý, pokud je obtížné nahradit je rezistentními ovcemi za účelem zachování genetického bohatství chovu nebo rasy, nebo na základě rozumného zvážení všech epizootologických činitelů.
- 10 Podle bodu 2.3 písm. d) kapitoly A přílohy VII nařízení č. 999/2001 se členský stát může rozhodnout za určitých podmínek, že usmrcení a úplnou likvidaci jednotlivých zvířat nahradí porážkou pro lidskou spotřebu, za podmínky, že jsou daná zvířata poražena na území dotčeného členského státu a že všechna zvířata, která jsou starší 18 měsíců nebo mají více než 2 trvalé řezáky prořezané v dásni jsou vyšetřena na přítomnost TSE.
- 11 Bod 4 této kapitoly stanoví podmínky pro ponechání zvířat infikovaných TSE v hospodářství a podmínky jejich porážky pro lidskou spotřebu po dobu dvou let po zjištění posledního případu TSE. Toto ustanovení stanoví, že všechna zvířata starší 18 měsíců usmrcená nebo poražená pro lidskou spotřebu se testují na přítomnost TSE.

Skutečnosti předcházející sporu a sporné nařízení

- 12 Skutečnosti předcházející sporu byly uvedeny v bodech 12 až 46 napadeného rozsudku a lze je shrnout následovně.
- 13 TSE jsou neurodegenerativní choroby, které postihují jak zvířata, tak člověka a jejichž vývoj je pomalý a následky smrtelné. Mezi TSE, které mohou postihovat ovce, kozy nebo skot, lze rozlišovat následující choroby: BSE, klasická klusavka a netypická klusavka.
- 14 Vzhledem k tomu, že existovala teoretická možnost infekce BSE, která je nemocí přenosnou na člověka, rovněž u ovcí a koz v přirozených podmínkách, bylo do unijních právních předpisů zavedeno několik opatření pro prevenci a eradikaci TSE u ovcí a koz.
- 15 Dne 22. května 2001 bylo přijato nařízení č. 999/2001, které v jednom právním předpisu seskupuje soubor ustanovení, která existovala v oblasti boje proti TSE. Toto nařízení upravuje opatření týkající se zvířat, u nichž existuje podezření na nákazu TSE, a opatření, která je třeba přijmout v případě zjištění TSE u zvířat, včetně likvidace ohrožených kusů. Toto nařízení dále každému členskému státu ukládá povinnost zavést roční program dohledu nad TSE, který se provádí zejména na základě zjišťování za pomoci „zrychlených“ testů na vzorcích populace ovcí a koz.
- 16 Zrychlené testy umožňují v omezeném časovém úseku zjistit TSE, avšak nelze z nich určit její typ, tedy zda se jedná o BSE, klasickou klusavku nebo netypickou klusavku. Jsou-li výsledky těchto zrychlených testů pozitivní, je mozkový kmen za účelem potvrzujících vyšetření zaslán do referenční laboratoře. Pokud po těchto testech nelze BSE vyloučit, jsou tyto testy doplněny biologickými testy na živých myších.
- 17 Nařízení č. 999/2001 bylo mezi roky 2001 a 2007 několikrát novelizováno. Tyto změny se týkaly především opatření pro potírání TSE u ovcí a koz přijatých v souvislosti s vývojem vědeckých poznatků v oblasti TSE, jako například vývoj molekulárních rozlišovacích testů umožňujících rozlišit BSE od klasické nebo netypické klusavky (dále jen „rozlišovací testy“). Uplatnění uvedených testů předpokládá předběžné určení případu TSE, což lze provést zejména pomocí zrychlených testů.
- 18 Podle právní úpravy platné v roce 2005 měly členské státy v případě, že zvíře ve stádu ovcí nebo koz bylo nakaženo TSE, která nebyla BSE, na výběr pouze likvidaci veškerých zvířat ve stádu, ke kterému nemocné zvíře patřilo, nebo v případě, že nemocným zvířetem byla ovce, likvidaci pouze geneticky vnímavých zvířat ve stádu poté, co byl za účelem rozlišení vnímavých a odolných zvířat určen genotyp všech zvířat ve stádu. Kromě toho měl členský stát možnost neusmrtit ovce a kozy mladší dvou měsíců, které byly určeny výhradně na porážku. Naopak, pokud bylo zvíře infikováno BSE, měly členské státy povinnost dohledu nad jeho usmrcením a úplnou likvidací všech ovcí a koz, embryí, vajíček a všech zvířat, jakož i nad vyřazením materiálu a jiných prostředků přenosu.
- 19 Dne 28. ledna 2005 byl po potvrzení přítomnosti BSE u kozy narozené v roce 2000 a poražené ve Francii v roce 2002 zaveden program zvýšeného dohledu nad kozami. Jednalo se o první případ infekce BSE u malého přežvýkavce v přirozených podmínkách.
- 20 Dne 15. července 2005 přijala Evropská komise sdělení nazvané „Plán boje proti (TSE)“ [COM(2005) 322 final], ve kterém oznámila svůj záměr navrhnout nová opatření ke zmírnění platných eradikačních opatření u malých přežvýkavců s ohledem na nově dostupné diagnostické nástroje a při zachování současné úrovně ochrany spotřebitelů. Komise měla především za to, že pokud je BSE vyloučena, neexistuje již nadále riziko pro veřejné zdraví a utracení celého stáda by mohlo být považováno za nepřiměřené ve vztahu k cílům ochrany veřejného zdraví.

- 21 Dne 21. září 2005 se francouzské orgány obrátily na francouzskou agenturu pro bezpečnost potravin (dále jen „AFSSA“) se žádostí, aby přezkoumala zdravotní rizika opatření, která Komise navrhla u ovcí a koz v plánu boje proti TSE, a dále spolehlivost rozlišovacích testů.
- 22 Dne 26. října 2005 Evropský úřad pro bezpečnost potravin (dále jen „EFSA“) vydal stanovisko ke klasifikaci netypických případů TSE u malých přežvýkavců a doporučil, aby programy dohledu používaly vhodnou kombinaci testů a vzorků a zaručily tak, že případy netypické klusavky budou nadále identifikovány.
- 23 Mezi prosincem 2005 a únorem 2006 umožnily programy dohledu nad TSE zavedené v Evropské unii odhalit dvě ovce pocházející z Francie a jednu ovci z Kypru, u nichž vzniklo podezření z infekce BSE. Komise po odhalení těchto případů zavedla rozšířený dohled nad TSE u ovcí ve všech členských státech.
- 24 Dne 15. května 2006 vydala AFSSA stanovisko, v němž se vyslovila proti návrhu Komise zmírnit politiku porážek tak, aby bylo možné používat maso ze stád malých přežvýkavců infikovaných klusavkou k lidské spotřebě. AFSSA měla za to, že nelze dospět k závěru, že všechny kmeny TSE, s výjimkou BSE, které jsou potenciálně přítomné u malých přežvýkavců – včetně netypických forem – pro člověka nepředstavují žádné zdravotní riziko.
- 25 AFSSA poté, co se na ni znovu obrátily francouzské orgány, vydala dne 15. ledna 2007 stanovisko ohledně vývoje veterinárních opatření, v němž měla za to, že rozlišovací testy neumožňují vyloučit přítomnost BSE u vyšetřovaného zvířete, ani *a fortiori* u stáda, do kterého patří, a že nelze vyloučit přenos jiných TSE, než je BSE, na člověka. V důsledku toho AFSSA doporučila zachovat právní úpravu, která byla dosud platná v oblasti klasické klusavky.
- 26 Komise se poté znovu obrátila na EFSA, který ve dnech 25. ledna a 8. března 2007 vydal dvě stanoviska, z nichž jedno se týkalo posouzení kvantitativního zbytkového rizika BSE ve skopovém mase a v masných výrobcích ze skopového masa, a ve druhém se jednalo o některé aspekty rizika vyvolávaného TSE u ovcí a koz.
- 27 V prvním z těchto stanovisek týkajícím se BSE měl EFSA za to, že její nejpravděpodobnější prevalence u ovcí je nulová. Ve stanovisku k TSE uvedl, že i když nebyla prokázána epidemiologická nebo molekulární vazba mezi klasickou nebo netypickou klusavkou a TSE u lidí, nelze vyloučit přenos původců zvířecích TSE jiných než BSE na člověka nebo na jiná zvířata. EFSA měl dále za to, že rozlišovací testy popsané v unijní právní úpravě se doposud jeví jako spolehlivé pro odlišení BSE od klasické nebo netypické klusavky, a to i přesto, že diagnostickou citlivost ani specifickou rozlišovacích testů nebylo možné považovat za dokonalé.
- 28 Komise po vydání stanoviska EFSA ze dne 8. března 2007 předložila dne 24. dubna 2007 k hlasování Stálému výboru pro potravinový řetězec a zdraví zvířat návrh nařízení pozměňujícího přílohy I, III, VII a X nařízení č. 999/2001.
- 29 Dne 26. června 2007 přijala Komise nařízení č. 727/2007, proti kterému Francouzská republika podala žalobu u Tribunálu.
- 30 Dne 24. ledna 2008 vydal EFSA na žádost Komise stanovisko nazvané „Vědecké a technické objasnění výkladu a úvah o některých závěrech obsažených ve stanovisku ze dne 8. března 2007 týkajícím se některých aspektů rizika TSE u ovcí a koz“. EFSA v tomto stanovisku upřesnil svůj postoj k otázkám přenosu na člověka zvířecích TSE jiných než BSE a spolehlivosti rozlišovacích testů.
- 31 Referenční laboratoř zveřejnila dne 30. dubna 2008 stanovisko, v němž uvedla, že dvě ovce pocházející z Francie a jedna ovce z Kypru, které byly podrobeny dodatečným testům (viz bod 23 výše), nelze klasifikovat jako případy BSE.

- 32 Dne 17. června 2008 přijala Komise napadené nařízení, které mění přílohu VII nařízení č. 999/2001, jímž členským státům poskytla větší prostor pro volbu opatření, která mají být přijata, je-li stádo ovcí nebo koz zasaženo TSE, u níž bylo na základě rozlišovacího testu možné určit, že se nejedná o případ BSE. Toto nařízení přebírá téměř doslovně ustanovení nařízení č. 727/2007, která se týkají uvedené přílohy VII, avšak doplňuje jeho odůvodnění.
- 33 Sporné nařízení v podstatě umožňuje dodávat k lidské spotřebě na jedné straně maso z malých přežvýkavců starších 18 měsíců ze stáda, v němž byl odhalen případ TSE, jež není BSE, a kde zvířata, která byla poražena ihned nebo ve dvou následujících letech po zjištění posledního případu TSE, byla podrobena zrychlenému testu s negativním výsledkem, a na straně druhé maso z malých přežvýkavců ve věku od 3 do 18 měsíců ze stáda, v němž byl odhalen případ TSE, jež není BSE, kteří nebyli podrobeni zrychleným testům.

Řízení před Tribunálem a napadený rozsudek

- 34 Návrhem došlým dne 17. července 2007 podala Francouzská republika u Tribunálu žalobu, kterou se domáhala zrušení bodu 3 přílohy nařízení č. 727/2007 z důvodu porušení zásady obezřetnosti v tom, že dané nařízení zmírňuje režim eradikace TSE. Tento členský stát podal také návrh na nařízení předběžného opatření s cílem dosáhnout odkladu uplatňování uvedeného režimu až do vyhlášení rozsudku. Tomuto návrhu Tribunál vyhověl usnesením ze dne 28. září 2007 (T-257/07 R, Sb. rozh. s. II-4153).
- 35 Tribunál v návaznosti na přijetí sporného nařízení rozhodnutím ze dne 6. října 2008 vyhověl návrhu Francouzské republiky na rozšíření probíhajícího soudního řízení na ustanovení uvedeného nařízení a povolil předložení dodatečných návrhových žádání a žalobních důvodů. Usnesením ze dne 30. října 2008 (T-257/07 R II) Tribunál rovněž vyhověl druhému návrhu Francouzské republiky na odklad provádění a zamítl návrh Komise na projednání věci ve zrychleném řízení.
- 36 Na podporu své žaloby vznesla Francouzská republika jeden žalobní důvod vycházející z porušení zásady obezřetnosti Komisí tím, že prostřednictvím sporného nařízení přijala napadená opatření.
- 37 Komise podporovaná Spojeným královstvím navrhovala žalobu zamítnout.
- 38 Tribunál žalobu napadeným rozsudkem v plném rozsahu zamítl.
- 39 Tribunál nejprve v bodech 66 až 89 napadeného rozsudku rozvedl zásadní úvahy týkající se ochrany lidského zdraví, zásady obezřetnosti a rozsahu soudního přezkumu právních aktů unijních orgánů v oblasti společné zemědělské politiky.
- 40 Poté se Tribunál zabýval argumenty, jež Francouzská republika vznesla na podporu svého jediného žalobního důvodu, v jehož rámci zpochybňovala na jedné straně vyhodnocení a na straně druhé řízení rizika ze strany Komise.
- 41 O vyhodnocení rizika ze strany Komise Francouzská republika tvrdila, že Komise zaprvé nepřihlédla k vědecké nejistotě stran rizika přenosu TSE jiných než BSE na člověka, zadruhé, že nenechala vědecky posoudit spolehlivost zrychlených testů, zatřetí, že nezohlednila vědeckou nejistotu ohledně spolehlivosti rozlišovacích testů a začtvrté, že nenechala v potřebném čase posoudit rizika vyplývající z přijetí napadených opatření.
- 42 Tribunál v bodech 93 až 202 napadeného rozsudku všechny tyto výtky zamítl.

- 43 Výtku týkající se nezohlednění a chybného výkladu vědeckých nejistot ohledně přenosnosti jiných TSE než BSE na člověka Tribunál zamítl v bodech 93 až 109 uvedeného rozsudku, kde měl za to, že Francouzská republika nesprávně tvrdila, že Komise při hodnocení rizik, které předcházelo přijetí sporného nařízení, nepřihlédla k vědecké nejistotě ohledně této přenosnosti, jelikož z bodu 12 odůvodnění sporného nařízení vyplývá, že Komise výslovně uznala, že nebylo možné vyloučit jakoukoli přenosnost TSE, které postihují ovce nebo kozy, jiných než BSE na člověka.
- 44 Tribunál dále rozhodl, že vzhledem k omezené povaze a malé reprezentativnosti vědeckých poznatků existujících v okamžiku přijetí sporného nařízení, které by umožňovaly podpořit tezi, že TSE – jiná než BSE – postihující ovce nebo kozy je přenosná na člověka, mohla mít Komise, aniž se dopustila zjevně nesprávného posouzení, ve stejném bodě 12 odůvodnění za to, že míra pravděpodobnosti, že TSE postihující ovce nebo kozy jiná než BSE je přenosná na člověka, byla velmi nízká. Francouzská republika navíc podle rozhodnutí Tribunálu nepředložila žádný argument a neposkytla žádný důkaz, který by mohl Komisi provedené posouzení zbavit věrohodnosti.
- 45 V bodech 110 až 136 napadeného rozsudku Tribunál zamítl výtku Francouzské republiky, že spolehlivost zrychlených testů nebyla konzultována s vědeckými odborníky. Tribunál měl především za to, že Komise mohla učinit závěr, aniž se dopustila zjevně nesprávného posouzení, že vyhodnocení spolehlivosti zrychlených testů, jež je obsaženo ve stanoviscích EFSA ze dne 17. května a 26. září 2005, bylo relevantní i pro případy použití těchto testů pro kontrolu dodávání skopového nebo kozího masa k lidské spotřebě. Podle názoru Tribunálu proto nebylo nezbytné žádat konkrétně EFSA v této souvislosti o stanovisko.
- 46 Tribunál rovněž zamítl výtky Francouzské republiky, podle nichž Komise před přijetím napadených opatření nevěděla o limitech zrychlených testů, pokud jsou prováděny u mladých jedinců, a dopustila se rovněž zjevně nesprávného posouzení tím, že napadená opatření přijala, i když EFSA vzhledem k uvedeným limitům doporučil dané testy znovu vyhodnotit.
- 47 V bodech 137 až 173 napadeného rozsudku Tribunál posuzoval a zamítl výtku týkající se spolehlivosti rozlišovacích testů.
- 48 Nejprve v bodech 143 až 148 tohoto rozsudku Tribunál zaprvé zamítl argument Francouzské republiky vycházející z nepřihlédnutí k vědecké nejistotě ohledně spolehlivosti rozlišovacích testů, když konstatoval, že Komise se o těchto nejistotách zmínila v odůvodnění sporného nařízení. Zadruhé Tribunál zamítl jako nerelevantní tvrzení, že při vypracování napadených opatření nebyl konzultován EFSA. Zatřetí měl Tribunál za to, že Francouzská republika neprokázala, že Komise po vydání stanoviska EFSA ze dne 24. ledna 2008 znovu nepřezkoumala dotčená opatření, jelikož sporné nařízení obsahovalo odkazy na uvedené stanovisko.
- 49 Následně pak v bodech 149 až 171 napadeného rozsudku Tribunál zamítl výtku, že Komise zlehčila pochybnosti vědeckých odborníků o spolehlivosti rozlišovacích testů pramenící z nedostatečného porozumění přesné biologické rozmanitosti původců TSE a způsobu jejich vzájemné reakce v případě souběžných infekcí. Tribunál především rozhodl, že Komise mohla, aniž se dopustila zjevně nesprávného posouzení, vyvodit ze stanoviska EFSA ze dne 24. ledna 2008, že možnost souběžné infekce malých přežvýkavců nebyla v přirozených podmínkách prokázána, a dospět k závěru, že riziko takové souběžné infekce, a tím spíše riziko neodhalení této souběžné infekce, bylo nízké. Tribunál měl rovněž za to, že se Komise nedopustila zjevně nesprávného posouzení, když uvedla, že prevalenci BSE u malých přežvýkavců lze považovat za velmi nízkou.
- 50 Konečně Tribunál ke stanoviskům AFSSA ze dne 8. října 2008 a EFSA ze dne 22. října 2008 v bodech 172 a 173 napadeného rozsudku konstatoval, že byla vydána až po přijetí sporného nařízení, takže argumenty Francouzské republiky založené na těchto stanoviscích nebyly relevantní.

- 51 V bodech 174 až 202 uvedeného rozsudku Tribunál zamítl výtku, že nebylo posouzeno zvýšení rizika vyplývající z přijetí sporného nařízení. Tento soud mimo jiné shledal, že s ohledem na vědecká stanoviska EFSA a AFSSA a vzhledem k neexistenci údajů nezbytných k přesnému kvantitativnímu hodnocení nebylo možné Komisi vytýkat, že při přijetí sporného nařízení neměla k dispozici kvantitativní vědecké hodnocení dodatečného rizika pro člověka, který byl po přijetí uvedeného nařízení vystaven TSE. Tribunál proto rozhodl, že Komise neporušila záruky zakotvené unijním právním řádem.
- 52 Zadruhé Francouzská republika Komisi v případě argumentace týkající se řízení rizika vytýkala, že porušila svou povinnost zaručit vysokou úroveň ochrany lidského zdraví, jakož i zásadu obezřetnosti, jelikož se tento orgán opíral o dvojí předpoklad, a to zaprvé o nepřenositelnost TSE postihujících zvířata jiných než BSE na člověka a zadruhé o spolehlivost rozlišovacích testů pro účely jistého odlišení klusavky od BSE, i když nejnovější vědecké údaje uváděly ohledně těchto předpokladů vážné pochybnosti.
- 53 Tribunál tyto výtky v bodech 206 až 264 napadeného rozsudku zamítl.
- 54 V této souvislosti Tribunál ve svých úvodních poznámkách obsažených v bodech 206 až 214 napadeného rozsudku konstatoval, že Francouzská republika nezpochybnila pravomoc Komise k přijetí sporných ustanovení. Tento soud připomněl, že příslušné orgány veřejné moci mají povinnost udržovat, případně zvyšovat, vysokou úroveň ochrany lidského zdraví, avšak tato ochrana nemusí být nejvyšší možná. Ke splnění této povinnosti musí příslušný orgán na základě zásady obezřetnosti řídit riziko, které překračuje míru považovanou pro společnost za přijatelnou, tak aby jej omezil na tuto míru. Tribunál z toho vyvodil závěr, že zmírnění dříve přijatých preventivních opatření tak musí být odůvodněno novými skutečnostmi, které mění posouzení dotčeného rizika. Tribunál konstatoval, že takové nové skutečnosti, jako jsou nové poznatky nebo objevy, mohou změnit jak vnímání rizika, tak i jeho úroveň, již společnost považuje za přijatelnou.
- 55 Tribunál měl dále za to, že soud musí konstatovat porušení zásady obezřetnosti pouze překročí-li tato nová úroveň rizika míru rizika považovanou pro společnost za přijatelnou. Připomněl však, že soudní přezkum posouzení míry rizika považované pro společnost za nepřijatelnou příslušným orgánem je omezen na zjevně nesprávné posouzení, zneužití pravomoci nebo překročení mezí jeho posuzovací pravomoci. U zjevně nesprávného posouzení Tribunál upřesnil, že strana, která se jej dovolává, musí předložit důkazy dostatečné k tomu, aby posouzení skutkových okolností příslušným orgánem zbavily věrohodnosti.
- 56 Tribunál ke třem skutečnostem, jichž se dovolává Komise – a to zaprvé neexistence epidemiologické vazby mezi klasickou nebo netypickou klusavkou postihující malé přežvýkavce na jedné straně a TSE postihující lidi na straně druhé od počátku provádění původních preventivních opatření, zadruhé zavedení a validace molekulárních rozlišovacích testů, které umožňují v krátkém čase spolehlivě odlišit klusavku od BSE, a zatřetí velmi nízká pravděpodobnost výskytu BSE u ovcí a koz podle epidemiologických údajů – konstatoval, že Francouzská republika nezpochybňuje to, že jsou tyto skutečnosti nové, nýbrž posouzení, podle něhož mohou uvedené skutečnosti odůvodnit přijetí napadených opatření. V důsledku toho měl Tribunál za to, že je třeba posoudit, zda byla Komise s ohledem na tyto nové skutečnosti oprávněna přijmout sporné nařízení, jelikož umožňovalo zachovat vysokou úroveň ochrany lidského zdraví a snížit při tom náklady na preventivní opatření pro společnost, nebo zda Komise přijetím uvedeného nařízení naopak porušila zásadu obezřetnosti, a tedy povinnost zachovat vysokou úroveň ochrany lidského zdraví, jelikož lidské jedince vystavila rizikům, jež překračují míru považovanou za přijatelnou pro společnost.
- 57 V této souvislosti Tribunál v první řadě v bodech 227 až 248 napadeného rozsudku posuzoval, zda v důsledku sporného nařízení došlo ke zvýšení rizika vystavení člověka TSE postihující malé přežvýkavce z důvodu, že maso z malých přežvýkavců, kteří jsou součástí stáda, v němž byl odhalen případ TSE, bylo dodáno k lidské spotřebě. Tribunál konstatoval, že zvýšení tohoto rizika není

zanedbatelné, avšak dodal, že toto konstatování nestačí k prokázání toho, že došlo k porušení zásady obezřetnosti nebo povinnosti zachovat vysokou úroveň ochrany lidského zdraví. Podle tohoto soudu bylo třeba navíc ověřit, zda toto zvýšení přineslo rizika pro lidské zdraví v míře považované za nepřijatelnou pro společnost.

- 58 Tribunál proto poté v bodech 249 až 264 napadeného rozsudku ověřoval, zda přijetí sporného nařízení mělo za následek vznik rizik pro lidské zdraví, která překračují míru považovanou za přijatelnou pro společnost.
- 59 U rizika vyplývajícího z dodávání masa malých přežvýkavců nakažených TSE jinými než BSE k lidské spotřebě Tribunál konstatoval, že s ohledem na velmi nízké riziko přenosnosti těchto TSE postihujících malé přežvýkavce na člověka se Komise nedopustila zjevně nesprávného posouzení, když měla za to, že napadená opatření nemají za následek zvýšení rizika pro lidské zdraví, které překračuje míru rizika považovanou za přijatelnou pro společnost.
- 60 K riziku plynoucímu z lidské spotřeby masa z ovcí nebo koz nakažených BSE Tribunál uvedl, že i když napadená opatření neumožňují vyloučit, že maso ze stáda, v němž bylo zvíře infikováno BSE, bude dodáno k lidské spotřebě, je prevalence klasické BSE u malých přežvýkavců velmi nízká a byl potvrzen pouze jeden případ klasické BSE u malých přežvýkavců, který se týkal jedné kozy, jež byla krmena živočišnými moučkami, které byly mezitím zakázány.
- 61 Tribunál dospěl k závěru, že se Komise nedopustila nesprávného posouzení, když uvedla, že dodatečné riziko vystavení člověka klasické BSE postihující malé přežvýkavce, k němuž vede přijetí napadených opatření, nevytváří pro zdraví člověka rizika překračující přijatelnou míru pro společnost.
- 62 Tribunál dále poznamenal, že z různých vědeckých stanovisek vyplývá, že význam, původ a přenosnost BSE typu L nebo H byly k datu přijetí sporného nařízení spekulativní. Komise se tedy podle názoru Tribunálu nedopustila zjevně nesprávného posouzení ani tehdy, když měla za to, že dodatečné riziko vystavení spotřebitele jiným typům BSE, než je klasická BSE, je akceptovatelné.
- 63 Tribunál proto rozhodl, že Komise přijetím sporného nařízení neporušila zásadu obezřetnosti ani povinnost zachovat vysokou úroveň ochrany lidského zdraví zakotvenou v čl. 152 odst. 1 ES a článku 24a nařízení č. 999/2001.

Řízení před Soudním dvorem

- 64 Francouzská republika navrhuje, aby Soudní dvůr:
- zrušil napadený rozsudek;
  - rozhodl s konečnou platností a zrušil sporné nařízení, nebo podpůrně vrátil věc Tribunálu, a
  - uložil Komisi náhradu nákladů řízení.
- 65 Komise navrhuje, aby Soudní dvůr:
- zamítl kasační opravný prostředek a
  - uložil navrhovatelce náhradu nákladů řízení;

Ke kasačnímu opravnému prostředku

- 66 Francouzská republika na podporu svého kasačního opravného prostředku vznáší čtyři důvody, které vycházejí zaprvé z porušení povinnosti uvést odůvodnění, zadruhé ze zkreslení skutkového stavu, zatřetí z nesprávné právní kvalifikace skutkového stavu a začtvrté z nesprávného právního posouzení týkajícího se porušení článku 24a nařízení č. 999/2001 a zásady obezřetnosti.
- 67 Komise má za to, že všechny důvody uplatňované na podporu kasačního opravného prostředku musí být odmítnuty jako zjevně nepřípustné nebo každopádně zamítnuty jako neopodstatněné.
- 68 Nejprve je třeba posoudit obecnou námitku nepřípustnosti vznesenou Komisí.

K obecné námitce nepřípustnosti

- 69 Komise na úvod tvrdí, že kasační opravný prostředek je nepřípustný, jelikož představuje pokus o nové posouzení žaloby podané k Tribunálu, což nespadá do pravomoci Soudního dvora. Podle názoru Komise se všechny kasační důvody předložené Francouzskou republikou omezují na zopakování důvodů a argumentů, které tento stát již uplatnil u Tribunálu, anebo směřují k opětovnému posouzení jím hodnocených důkazů.
- 70 V tomto ohledu je třeba připomenout, že z článku 256 SFEU a článku 58 statutu Soudního dvora Evropské unie vyplývá, že kasační opravný prostředek se omezuje na právní otázky.
- 71 Podle ustálené judikatury navíc platí, že pokud účastník řízení zpochybňuje výklad nebo použití unijního práva Tribunálem, mohou být právní otázky přezkoumané v prvním stupni znovu projednány v řízení o kasačním opravném prostředku. Jestliže by totiž účastník řízení nemohl tímto způsobem založit svůj kasační opravný prostředek na žalobních důvodech nebo argumentech již použitých před Tribunálem, bylo by řízení o kasačním opravném prostředku zčásti zbaveno smyslu (viz zejména rozsudky ze dne 21. září 2010, Švédsko a další v. APÍ a Komise, C-514/07 P, C-528/07 P a C-532/07 P, Sb. rozh. s. I-8533, bod 116, jakož i ze dne 26. června 2012, Polsko v. Komise, C-335/09 P, bod 27).
- 72 K tomuto kasačnímu opravnému prostředku postačí konstatovat, že Francouzská republika – jak vyplývá zejména z bodu 66 tohoto rozsudku, a na rozdíl od toho, co tvrdí Komise – nezamýšlí obecně zpochybnit skutková posouzení Tribunálu zopakováním žalobních důvodů a argumentů, které před ním byly uplatněny. Navrhovatelka naopak poukazuje především na právní otázky, které mohou být v souladu s právem předmětem kasačního opravného prostředku. Námitku nepřípustnosti vznesenou Komisí je proto třeba zamítnout.
- 73 Pokud Komise namítá konkrétně nepřípustnost některých důvodů nebo specifických výtek kasačního opravného prostředku, budou tyto námitky posouzeny v rámci přezkumu dotýkajících důvodů kasačního opravného prostředku.

K prvnímu důvodu kasačního opravného prostředku vycházejícího z porušení povinnosti uvést odůvodnění

Argumentace účastnic řízení

- 74 První důvod kasačního opravného prostředku se v podstatě dělí na dvě části. V první části prvního kasačního důvodu Francouzská republika tvrdí, že Tribunál v napadeném rozsudku právně dostačujícím způsobem neodpověděl na výtky, že Komise nezohlednila dostupné vědecké údaje.

- 75 Francouzská republika poukazuje na skutečnost, že ačkoli Tribunál uvedl, že Komise v době přijetí sporného nařízení znala dostupné vědecké údaje, nic to nemění na tom, že se tento členský stát pokoušel svými argumenty prokázat, že Komise tyto údaje plně nezohlednila, přestože tyto údaje zpochybňovaly dva předpoklady, o něž se Komise opírala při přijetí ustanovení nařízení č. 727/2007, a to zaprvé absenci přenosnosti TSE jiných než BSE na člověka a zadruhé spolehlivost rozlišovacích testů. Skutečnost, že Komise v preambuli napadeného nařízení citovala závěry stanoviska EFSA ze dne 24. ledna 2008, podle Francouzské republiky ještě neznamená, že Komise vzala tyto závěry skutečně v úvahu.
- 76 Kromě toho Tribunál podle názoru Francouzské republiky neposoudil otázku, zda Komise byla oprávněna převzít do sporného nařízení shodná ustanovení nařízení č. 727/2007, přestože stanoviska EFSA zpochybňovala oba předpoklady, o které se Komise opírala, když tato ustanovení přijímala.
- 77 Ve druhé části prvního důvodu kasačního opravného prostředku Francouzská republika tvrdí, že Tribunál právně dostačujícím způsobem neodpověděl na její výtky ohledně porušení článku 24a nařízení č. 999/2001, když konstatoval, že tyto výtky znamenají žádost o ověření toho, zda jsou napadená opatření přiměřená k zajištění vysokého stupně ochrany lidského zdraví.
- 78 V této souvislosti Tribunál podle názoru Francouzské republiky chybně uvedl, že článek 24a pouze převzal povinnost obsaženou v čl. 152 odst. 1 ES, podle které musí příslušné orgány veřejné moci zajistit vysokou úroveň ochrany zdraví v Unii. Francouzská republika tvrdí, že článek 24a nařízení č. 999/2001 upravuje dodatečný požadavek k tomu, co je již obsaženo v čl. 152 odst. 1 ES, tedy aby rozhodnutí přijatá na základě článku 24 tohoto nařízení nesnižovala úroveň ochrany zavedenou platnými preventivními opatřeními, a aby tato rozhodnutí tuto úroveň ochrany dokonce zvyšovala. Tribunál se proto měl ujistit, že sporná opatření zachovala nebo zvýšila úroveň ochrany lidského zdraví, která byla zaručena dřívějšími preventivními opatřeními.
- 79 Komise je toho názoru, že první důvod kasačního opravného prostředku musí být odmítnut jako zjevně nepřijatelný nebo každopádně zamítnut jako neopodstatněný, jelikož odůvodnění Tribunálu v bodech 97, 144, 145, 201 a 221 napadeného rozsudku prokazují, že Komise přijala sporné nařízení po důkladném přezkumu nejlepších vědeckých údajů a nejnovějších výsledků mezinárodního výzkumu.
- 80 K argumentu, že Komise nebyla oprávněna převzít do sporného nařízení doslovné znění ustanovení obsažených v nařízení č. 727/2007, tento orgán poznamenává, že kasační opravný prostředek neuvádí konkrétní vytykané skutečnosti z napadeného rozsudku. Podle názoru Komise navrhovatelka každopádně nekonkretizuje důvod, proč by Komise nemohla převzít do sporného nařízení opatření z dřívějšího nařízení, jestliže tato byla odůvodněná, nýbrž Soudní dvůr žádá, aby provedl nové posouzení skutkového stavu, neboť Tribunálu vytyká pouze to, že si vyložil stanoviska EFSA stejně jako Komise.
- 81 U článku 24a nařízení č. 999/2001 Francouzská republika neuvedla, které skutečnosti by odůvodňovaly odlišný výklad tohoto ustanovení, než byl výklad provedený Tribunálem. Komise má však za to, že se Tribunál ujistil nejen o dodržení čl. 152 odst. 1 ES, ale také uvedeného článku 24a, jelikož v bodech 211, 221, 249 a 266 napadeného rozsudku ověřoval, zda nová opatření zvyšují riziko pro lidské zdraví, a dospěl k závěru, že tomu tak není.

Závěry Soudního dvora

- 82 Úvodem je třeba připomenout, že otázka rozsahu povinnosti uvést odůvodnění představuje právní otázku, která podléhá přezkumu Soudního dvora v rámci kasačního opravného prostředku (rozsudek ze dne 10. července 2008, Bertelsmann a Sony Corporation of America v. Impala, C-413/06 P, Sb. rozh. s. I-4951, bod 30 a citovaná judikatura).

- 83 Soudní dvůr rovněž judikoval, že povinnost uvést odůvodnění, která přísluší Tribunálu v souladu s článkem 36 statutu Soudního dvora, který je použitelný na Tribunál na základě prvního pododstavce článku 53 tohoto statutu, a článkem 81 jednacího řádu Tribunálu, mu neukládá, aby poskytl vysvětlení, ve kterém by se vyčerpávajícím způsobem postupně zabýval každou z úvah uvedených účastníky sporu. Odůvodnění Tribunálu tedy může být implicitní pod podmínkou, že zúčastněným osobám umožní seznámit se s důvody rozhodnutí Tribunálu, a Soudnímu dvoru umožní disponovat poznatky dostatečnými k tomu, aby mohl provést svůj soudní přezkum (viz zejména rozsudky ze dne 10. února 2011, Activision Blizzard Germany v. Komise, C-260/09 P, Sb. rozh. s. I-419, bod 84, a ze dne 28. července 2011, Mediaset v. Komise, C-403/10 P, bod 88).
- 84 K první části prvního důvodu kasačního opravného prostředku vycházející z porušení povinnosti uvést odůvodnění u tvrzení ohledně nezohlednění dostupných vědeckých údajů, z bodů 96 až 109 napadeného rozsudku vyplývá, že Tribunál ověřil, že sporné rozhodnutí reagovalo na dostupné vědecké posudky a nejistoty v nich vyjádřené. Z toho Tribunál vyvodil závěr, že Komise zohlednila vědecké nejistoty při posuzování rizik, které předcházelo přijetí napadených opatření, a konstatování tohoto orgánu tedy nebyla stížena vadou zjevně nesprávného posouzení. Dále měl Tribunál za to, že Francouzská republika nepředložila žádný argument ani důkaz takové povahy, která by posouzení Komise zbavila věrohodnosti.
- 85 Za těchto podmínek se nelze domnívat, že Tribunál právně dostačujícím způsobem neodůvodnil, proč zamítl argumenty, které před ním uplatnila Francouzská republika, jež se týkaly nezohlednění dostupných vědeckých údajů.
- 86 K výtce, že Tribunál neposoudil, zda Komise do sporného nařízení oprávněně převzala doslovné znění ustanovení nařízení č. 727/2007, je nutné uvést, že z prostudování spisů předložených Francouzskou republikou Tribunálu, konkrétně jejích dodatečných závěrů předložených v návaznosti na přijetí sporného nařízení, vyplynulo, že tvrzení o identické povaze opatření přijatých posledně uvedeným nařízením a nařízením č. 727/2007 nebylo před Tribunálem uplatněno jakožto samostatný argument, ale jako pouhé konstatování učiněné v rámci srovnání těchto dvou nařízení.
- 87 I když Francouzská republika v rámci své argumentace před Tribunálem jednou uvedla, že nerozumí tomu, jak mohlo plně zohlednění stanoviska EFSA ze dne 24. ledna 2008 vést Komisi k tomu, že ve sporném nařízení přijala ustanovení, která jsou identická s napadenými opatřeními, je nutné konstatovat, že uvedené vyjádření nebylo nijak zvláště rozvedeno nebo doplněno specifickými argumenty na jeho podporu.
- 88 Z výše uvedeného vyplývá, že jelikož Francouzská republika neuvedla s požadovanou jasností a přesností důvody, proč Komise nebyla oprávněna převzít do sporného nařízení doslovně ustanovení nařízení č. 727/2007, nelze její vyjádření ohledně identické povahy obou dotčených nařízení považovat za samostatný důvod, jenž by odůvodňoval specifickou odpověď v napadeném rozsudku. Tribunál tedy tím, že výslovně neodpověděl na toto vyjádření, neporušil svou povinnost uvést odůvodnění.
- 89 V případě druhé části prvního důvodu kasačního opravného prostředku, ve které Francouzská republika tvrdí, že byla porušena povinnost uvést odůvodnění, pokud jde o tvrzené porušení článku 24a nařízení č. 999/2001, je třeba poznamenat, že navrhovatelka svými tvrzeními napadá nikoli nedostatečné odůvodnění, ale snaží se zpochybnit podloženost odůvodnění Tribunálu.
- 90 Je přitom třeba uvést, že v bodech 79, 211 až 213, 249 a 266 napadeného rozsudku Tribunál poskytl dostatečné odůvodnění, jelikož navrhovatelce umožnily seznámit se s důvody, proč Tribunál nesouhlasil s jejími argumenty týkajícími se porušení článku 24a nařízení č. 999/2001 a Soudnímu dvoru vykonat svůj přezkum.

- 91 Argumenty týkající se porušení povinnosti uvést odůvodnění ohledně použití článku 24a nařízení č. 999/2001 musí být zamítnuty jako neopodstatněné. Vzhledem k tomu, že otázka podloženosti tohoto odůvodnění se překrývá s tvrzeným porušením uvedeného článku 24a, které je předmětem první části čtvrtého důvodu kasačního opravného prostředku, bude tato otázka přezkoumána v rámci tohoto čtvrtého důvodu.
- 92 Ze všech výše uvedených skutečností vyplývá, že první důvod kasačního opravného prostředku je zčásti nepřípustný a zčásti neopodstatněný.

Ke druhému důvodu kasačního opravného prostředku vycházejícího ze zkršení skutkového stavu

Argumentace účastnic řízení

- 93 Druhý důvod kasačního opravného prostředku se dělí na tři části. V první části svého druhého důvodu kasačního opravného prostředku Francouzská republika tvrdí, že Tribunál v bodech 101 až 108 napadeného rozsudku zkreslil význam stanovisek EFSA ze dne 8. března 2007 a 24. ledna 2008, jelikož měl za to, že z nich Komise mohla vyvodit – aniž se dopustila zjevně nesprávného posouzení – že riziko přenosnosti TSE jiných než BSE na člověka je velmi nízké. Podle názoru Francouzské republiky totiž EFSA ve svých stanoviscích ve skutečnosti dospěla nikoli k závěru, že toto riziko bylo velmi nízké, nýbrž že uvedenou přenosnost nebylo možné vyloučit.
- 94 Francouzská republika především tvrdí, že body 101 až 106 napadeného rozsudku nezmiňují žádné posouzení EFSA, které by se týkalo stupně pravděpodobnosti rizika přenosnosti jiných TSE než BSE na člověka. Kromě toho Tribunál podle názoru Francouzské republiky zkreslil význam stanovisek EFSA, když v bodě 107 tohoto rozsudku považoval předmětné experimentální modely za málo reprezentativní. Tribunál totiž podle názoru tohoto státu zaměnil absenci jistoty týkající se rizika s jeho nízkou pravděpodobností.
- 95 Ve druhé části uvedeného důvodu kasačního opravného prostředku Francouzská republika tvrdí, že Tribunál v bodech 116 až 122 napadeného rozsudku zkreslil význam stanovisek EFSA ze dne 17. května a 26. září 2005, jakož i ze 7. června 2007, jelikož rozhodl, že se Komise nedopustila zjevně nesprávného posouzení, když uvedla, že zrychlené testy byly spolehlivé a že vyhodnocení spolehlivosti těchto testů obsažené v těchto stanoviscích bylo platné rovněž v případě kontroly dodávání masa z ovcí nebo z koz k lidské spotřebě.
- 96 V této souvislosti Francouzská republika poukazuje na to, že je sice pravda, že EFSA ve svých stanoviscích vyjádřila názor, že zrychlené testy lze doporučit pro vyhodnocení prevalence klasické klusavky a BSE, avšak nelze z nich vyvodit, že tyto testy jsou spolehlivé pro kontrolu dodávek masa z ovcí nebo z koz k lidské spotřebě. Míra požadované spolehlivosti zrychlených testů totiž nemůže být stejná u sledování epidemiologického vývoje klasické klusavky a BSE, a u systematické kontroly jatečně upravených těl za účelem umožnění jejich spotřeby.
- 97 Ve třetí části svého druhého důvodu kasačního opravného prostředku Francouzská republika tvrdí, že Tribunál v bodech 215 až 221 napadeného rozsudku zkreslil skutkový stav, když uvedl, že vědecké poznatky, jichž se dovolává Komise, aby odůvodnila přijetí sporného nařízení, představují nové skutečnosti ve srovnání s dřívějšími preventivními opatřeními.
- 98 Podle názoru tohoto státu totiž ani z vyjádření Komise, ani z její účasti na jednání u Tribunálu nevyplývá, že tvrdila, že vědecké poznatky, jichž se dovolávala, jsou nového charakteru, s výjimkou zavedení rozlišovacích testů a jejich validace. Komise tak podle názoru Francouzské republiky nikdy neprezentovala jakožto nové vědecké poznatky neexistenci epidemiologické vazby mezi klasickou nebo netypickou klusavkou postihující malé přežvýkavce a TSE postihující lidi ani nízkou prevalenci BSE u malých přežvýkavců.

- 99 Toto zkreslení skutkových okolností mělo rozhodující dopad na posouzení legality sporného nařízení, jelikož – jak vyplývá z bodů 83 a 212 napadeného rozsudku – zásada obezřetnosti k tomu, aby bylo odůvodněno zmírnění platných preventivních opatření, vyžaduje, aby příslušné orgány předložily nové skutečnosti, které jsou způsobilé změnit vnímání rizika nebo prokázat, že tomuto riziku lze čelit méně omezujícími opatřeními, než jsou ta, která již existují.
- 100 Komise tvrdí, že první dvě části druhého důvodu kasačního opravného prostředku jsou nepřijatelné, jelikož argumenty Francouzské republiky se zakládají na posouzení a interpretaci skutkového stavu Tribunálem, což spadá pouze do pravomoci tohoto soudu, a dále že žalující členský stát přesně neuvádí kritizované skutečnosti napadeného rozsudku nebo právní argumenty, které byly konkrétně předloženy na podporu jeho žaloby, a to především písemnosti ze spisu, z nichž vyplývá domnělá věcná nesprávnost těchto konstatování.
- 101 Také třetí část druhého důvodu kasačního opravného prostředku je podle názoru Komise nepřijatelná nebo každopádně neopodstatněná. Francouzská republika totiž jednoduše upřednostňuje svoji interpretaci skutkového stavu před odlišným přístupem, který zastává Komise.
- 102 V této souvislosti Komise uvádí, že posouzení potřeby změnit některá opatření, která jsou v platnosti, vyplývá nikoli z toho, že se vyskytly nové skutečnosti, nýbrž v zásadě ze zohlednění vývoje vědeckých údajů a důkazů. Požadavek nových poznatků, na které odkazuje Francouzská republika, se totiž podle názoru Komise nenachází ani v článku 24a nařízení č. 999/2001, ani v článku 7 nařízení č. 178/2002, jelikož tato ustanovení hovoří o vyhodnocení dostupných informací a existujících vědeckých důkazů.

Závěry Soudního dvora

- 103 K první a druhé části druhého důvodu kasačního opravného prostředku, které se týkají domnělého zkreslení významu některých stanovisek EFSA, jehož se měl Tribunál dopustit v bodech 101 až 108 a dále v bodech 116 až 122 napadeného rozsudku, je třeba poznamenat, že Tribunál v uvedených bodech posuzoval výtky Francouzské republiky, jejichž cílem bylo konstatování, že se Komise dopustila zjevně nesprávného posouzení při vyhodnocení vědeckých stanovisek, která měla k dispozici, jelikož se domnívala, že riziko přenosu jiné TSE než BSE postihující zvířata na člověka je velmi nízké a dále že vyhodnocení spolehlivosti zrychlených testů, které bylo uskutečněno v souvislosti s opatřeními epidemiologického dohledu nad TSE u malých přežvýkavců, bylo platné pro napadená opatření, jimiž bylo v případě negativních výsledků uvedených testů povoleno dodávání masa z malých přežvýkavců k lidské spotřebě.
- 104 Francouzská republika tím, že v rámci tohoto kasačního opravného prostředku tvrdí, že došlo ke zkreslení stanovisek EFSA ze dne 17. května a 26. září 2005, ze dne 8. března a 7. června 2007 a ze dne 24. ledna 2008, napadá tytéž závěry Komise, které Tribunál nepovažoval za zjevně nesprávné, a opírá se přitom v podstatě o stejné argumenty, které již předložila u Tribunálu.
- 105 V této souvislosti je nutné konstatovat, že argumenty navrhovatelky vyplývají z kusého výkladu napadeného rozsudku. U rizika přenosu jiných TSE než BSE postihujících zvířata na člověka je totiž z bodu 107 napadeného rozsudku zřetelné, že Tribunál vzal v úvahu rovněž prohlášení SEAC (Spongiform Encephalopathy Advisory Committee) ohledně potenciálního rizika změn týkajících se kontroly klasické klusavky pro lidské zdraví z února 2008. Tribunál uvedl, že přestože SEAC v tomto prohlášení potvrdil, že nelze vyloučit vazbu mezi klasickou klusavkou a TSE postihujícími lidmi, měl nicméně za to, že toto riziko je určitě velmi nízké. Podle tohoto výboru ukazuje velmi nízký a relativně stabilní výskyt případů TSE postihujících člověka po celém světě, že zde existuje přinejmenším podstatná, ne-li úplná bariéra přenosu klasické klusavky na lidi. Navrhovatelka přitom relevanci ani platnost tohoto prohlášení nezpochybňuje.

- 106 Francouzská republika neprokázala právně dostačujícím způsobem ani to, že Tribunál interpretoval výše uvedená vědecká stanoviska ve zjevném rozporu s jejich obsahem.
- 107 První a druhá část druhého důvodu kasačního opravného prostředku musí být proto zamítnuty jako neopodstatněné.
- 108 U třetí části druhého důvodu kasačního opravného prostředku, jejímž předmětem jsou body 215 až 221 napadeného rozsudku, je třeba ověřit, zda Francouzská republika prokázala zkreslení argumentů Komise ohledně nového charakteru vědeckých poznatků odůvodňujících přijetí napadených opatření.
- 109 V této souvislosti je třeba poznamenat, že i když Tribunál ve výše uvedených bodech napadeného rozsudku uvedl tři skutečnosti zmíněné v bodě 56 tohoto rozsudku jakožto nové ve srovnání se situací, která existovala v době přijetí původních preventivních opatření, je nutné konstatovat, že se taková kvalifikace nezakládala na argumentech předložených Komisí v řízení před Tribunálem, ale že vyplývala z uplatnění judikatury uvedené v bodech 83 a 212 napadeného rozsudku.
- 110 V těchto posledně uvedených bodech napadeného rozsudku Tribunál připomněl judikaturu Soudního dvora, podle které platí, že pokud nové skutečnosti pozměňují vnímání rizika nebo ukazují, že tomuto riziku lze čelit méně omezujícími opatřeními, než jsou ta, která již existují, musí orgány, a zejména Komise, která má právo iniciativy, dbát na přizpůsobení právní úpravy novým údajům (viz rozsudek ze dne 12. ledna 2006, Agrarproduktion Staebelov, C-504/04, Sb. rozh. s. I-679, bod 40). Tribunál z toho vyvodil závěr, že zmírnění dříve přijatých preventivních opatření musí být odůvodněno takovými novými skutečnostmi, jako jsou nové poznatky nebo nové vědecké objevy, které mění posouzení dotčeného rizika.
- 111 Z toho vyplývá, že výtka vycházející z domnělého zkreslení argumentů Komise musí být zamítnuta, aniž je nezbytné zkoumat tvrzení Komise zpochybňující opodstatněnost požadavku nové povahy vědeckých údajů za účelem odůvodnění přijetí napadených opatření.
- 112 S ohledem na výše uvedené je třeba zamítnout třetí část druhého důvodu kasačního opravného prostředku, a v důsledku toho i celý tento druhý důvod, protože je neopodstatněný.

Ke třetímu důvodu kasačního opravného prostředku vycházejícího z nesprávné právní kvalifikace skutkového stavu

Argumentace účastnic řízení

- 113 Ve svém třetím důvodu kasačního opravného prostředku Francouzská republika Tribunálu vytýká, že se dopustil nesprávného posouzení při právní kvalifikaci skutkového stavu, jelikož měl za to, že vědecké poznatky, na něž odkazovala Komise, představovaly nové skutečnosti, které mohou změnit vnímání rizika.
- 114 Podle názoru Francouzské republiky Tribunál v bodech 215 až 221 napadeného rozsudku nejen chybně předpokládal, že všechny tři vědecké poznatky, na něž Komise odkazovala, jsou nové, ale také že by mohly změnit vnímání rizika.
- 115 Francouzská republika má za to, že i když rozlišovací testy představovaly nový vědecký poznatek, nemohla tato skutečnost změnit vnímání rizika, neboť spolehlivost těchto testů je omezená. K neexistenci epidemiologické vazby mezi klasickou klusavkou a TSE postihujícími lidmi, jakož i nízkou prevalencí BSE u malých přežvýkavců, vyjádřila Francouzská republika názor, že tyto vědecké poznatky, které již byly známy při přijímání dřívějších preventivních opatření, nemohly vést ke změně vnímání rizika.

- 116 Komise navrhuje, aby byl třetí důvod kasačního opravného prostředku zamítnut jako nepřipustný z toho důvodu, že posouzení Tribunálu, podle kterého se Komise nedopustila zjevně nesprávného posouzení na základě vědeckého vývoje, představuje posouzení skutkové povahy.
- 117 Podle názoru Komise musí být tento důvod kasačního opravného prostředku každopádně zamítnut jako neopodstatněný, jelikož vědecké posouzení rizik, z něhož vycházela napadená opatření, je založeno na vědeckých důkazech dostupných v okamžiku jejich přijetí, které prokazují, že došlo ke změně okolností.

Závěry Soudního dvora

- 118 Třetí důvod kasačního opravného prostředku Francouzské republiky stejně jako třetí část druhého důvodu kasačního opravného prostředku směřuje proti bodům 215 až 221 napadeného rozsudku. Navrhovatelka svými argumenty předloženými na podporu tohoto důvodu kasačního opravného prostředku napadá okolnost, že skutečnosti identifikované Tribunálem, jejichž novost popírá, mohly mít za následek změnu vnímání rizika ve společnosti.
- 119 V této souvislosti z ustálené judikatury vyplývá, že pokud Tribunál zjistil nebo posoudil skutkové okolnosti, je Soudní dvůr na základě článku 256 SFEU příslušný k přezkumu právní kvalifikace těchto skutkových okolností a právních důsledků, které z nich Tribunál vyvodil (viz zejména rozsudky ze dne 6. dubna 2006, *General Motors v. Komise*, C-551/03 P, Sb. rozh. s. I-3173, bod 51; ze dne 18. května 2006, *Archer Daniels Midland a Archer Daniels Midland Ingredients v. Komise*, C-397/03 P, Sb. rozh. s. I-4429, bod 105, jakož i výše uvedený rozsudek *Bertelsmann a Sony Corporation of America v. Impala*, bod 29).
- 120 Z bodů 215 až 221 napadeného rozsudku, na něž se Francouzská republika zaměřuje v rámci svého třetího důvodu kasačního opravného prostředku, však nevyplývá, že by v nich Tribunál provedl jakoukoli právní kvalifikaci vnímání rizika ze strany společnosti. Tento soud se totiž v uvedených bodech omezil na zkoumání toho, zda jsou vědecké údaje, na které Komise odkazuje, nové povahy, což je skutkovým zjištěním.
- 121 Jestliže Francouzská republika měla za to, že Tribunál v bodech 215 až 221 napadeného rozsudku provedl právní kvalifikaci skutkového stavu, pak si tento rozsudek vyložila chybně.
- 122 Třetí důvod kasačního opravného prostředku tedy musí být zamítnut jako neopodstatněný.

Ke čtvrtému důvodu kasačního opravného prostředku vycházejícímu z nesprávného právního posouzení

Argumentace účastnic řízení

- 123 Čtvrtý důvod kasačního opravného prostředku je rozdělen na tři části.
- 124 V první části tohoto důvodu kasačního opravného prostředku, která souvisí s druhou částí prvního důvodu kasačního opravného prostředku, Francouzská republika tvrdí, že Tribunál se dopustil nesprávného právního posouzení, když měl v bodech 249 a 250 napadeného rozsudku za to, že Komise neporušila ustanovení článku 24a nařízení č. 999/2001, jelikož splnila povinnost obsaženou v čl. 152 odst. 1 ES. V této souvislosti Francouzská republika tvrdí, že uvedený článek 24a stanoví dodatečný požadavek k čl. 152 odst. 1 ES, takže se Tribunál nesprávně omezil na tvrzení, že opatření, která Komise přijala na základě posledně uvedeného ustanovení, zajistila vysokou ochranu lidského zdraví. Tribunál se měl podle názoru Francouzské republiky před tím, než k tomuto závěru dospěl, ujistit, že tato opatření zachovala nebo zvýšila úroveň ochrany lidského zdraví, která byla zaručena dřívějšími preventivními opatřeními.

- 125 V rámci druhé části svého čtvrtého důvodu kasačního opravného prostředku Francouzská republika tvrdí, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když v bodě 213 napadeného rozsudku vycházel z domněnky, že vědecké poznatky, na něž Komise poukázala a jimiž odůvodňovala přijetí sporného nařízení, mohou vést ke změně míry rizika, která je považována za přijatelnou. Francouzská vláda podpůrně tvrdí, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když opomněl ověřit, zda Komise při určování míry rizika, která se považuje za přijatelnou, vzala v úvahu závažnost a nevratnost škodlivých účinků TSE na lidské zdraví. Nakonec Francouzská republika poznamenává, že se nutně zvýšilo riziko pro lidské zdraví, které překračuje míru přijatelnou pro společnost.
- 126 Ve třetí části čtvrtého důvodu kasačního opravného prostředku Francouzská republika uvádí, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, jelikož nezohlednil skutečnost, že napadená opatření nenahrazují dřívější preventivní opatření, ale že je doplňují o alternativní opatření, která jsou mírnější. Koexistence původních a nových opatření vznáší otázku koherence takové právní úpravy, kterou měl Tribunál podle Francouzské republiky ověřit. Důsledkem tohoto nesprávného právního posouzení pak podle ní bylo chybné posouzení výtky Francouzské republiky, podle které byla porušena zásada obezřetnosti při řízení rizika.
- 127 Komise má za to, že čtvrtý důvod kasačního opravného prostředku musí být odmítnut jako zjevně nepřípustný nebo každopádně zamítnut jako neopodstatněný.
- 128 V rámci první části tohoto důvodu kasačního opravného prostředku Komise tvrdí, že Tribunál svůj přezkum provedl správně. I za předpokladu, že by Komise mohla přijetím mírnějších opatření založených na vědeckých poznatcích přispět k tomu, že se zvýší expozice člověka původcům klusavky, neoslabila tím podle jejího názoru tato skutečnost míru ochrany veřejného zdraví, jelikož riziko přenosu klusavky na člověka je velmi nízké. Míra ochrany proto nebyla podle tvrzení Komise snížena a článek 24a nařízení č. 999/2001 nebyl porušen.
- 129 Ke druhé části čtvrtého důvodu kasačního opravného prostředku Komise poznamenává, že Francouzská republika neprokázala své tvrzení, že míra rizika pro lidské zdraví z důvodu přijetí napadených opatření překročila míru považovanou za přijatelnou pro společnost. Francouzská republika podle názoru Komise nepředložila ani před Tribunálem, ani v rámci tohoto kasačního opravného prostředku důkaz, který by mohl vyvrátit závěry Komise a Tribunálu k tomuto aspektu.
- 130 Ke třetí části čtvrtého důvodu kasačního opravného prostředku Komise konečně tvrdí, že se Francouzská republika pokouší svou analýzou nahradit analýzu Tribunálu.

Závěry Soudního dvora

- 131 V rámci první části čtvrtého důvodu kasačního opravného prostředku vycházející z domnělého porušení článku 24a nařízení č. 999/2001 je třeba připomenout, že podle tohoto ustanovení se rozhodnutí přijatá jedním z postupů uvedených v článku 24 uvedeného nařízení, tedy rovněž změny příloh, „zakládají na náležitém posouzení možných rizik pro zdraví lidí a zvířat a zachovávají, při zohlednění existujících vědeckých důkazů, nebo zvyšují, je-li to vědecky podloženo, úroveň ochrany zdraví lidí a zvířat zajištěnou v [Unii]“.
- 132 Článek 24a byl do nařízení č. 999/2001 zaveden nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1923/2006 ze dne 18. prosince 2006 (Úř. věst. L 404, s. 1). Z přípravných prací k tomuto posledně uvedenému nařízení vyplývá, že článek 24a nebyl obsažen v návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady ze dne 6. prosince 2004, kterým se mění nařízení č. 999/2001[COM(2004) 775 final] předloženém Komisí, nýbrž má svůj původ ve stanovisku výboru pro zemědělství a rozvoj venkova ze dne 29. března 2006 a jeho zahrnutí do textu nařízení navrhl Evropský parlament ve svém návrhu legislativního usnesení ze dne 27. dubna 2006.

- 133 Ačkoli body odůvodnění nařízení č. 1923/2006 neobsahují vysvětlení ohledně cíle dotyčného ustanovení, z odůvodnění, které uvedl Parlament ve svém výše uvedeném návrhu usnesení, vyplývá zejména to, že „cílem této změny je zaručit, že podstatná hlediska nařízení, které je předmětem přezkumu, mohou být Komisí a členskými státy změněna v rámci komitologie pouze tehdy, je-li udáno odůvodnění, podle něhož je vyloučeno snížení úrovně ochrany lidského zdraví a zdraví zvířat“. Kromě toho Parlament v odůvodnění připojeném k tomuto návrhu zmiňuje obtíže s věnováním nezbytné pozornosti tomu, když Komise spolu s členskými státy přijímá v etapách po sobě následujících rozsáhlý seznam změn.
- 134 Z výše uvedených přípravných prací tedy vyplývá, že článek 24a nařízení č. 999/2001 byl zamýšlen jako záruka, která má zabránit tomu, aby byla postupem komitologie přijata opatření, která mohou snížit úroveň ochrany zdraví lidí a zvířat v Unii.
- 135 Na rozdíl od toho, co tvrdí navrhovatelka, z toho ovšem nevyplývá, že uvedený článek 24a vylučuje jakékoli zmírnění dřívějších preventivních opatření. Článek 24a nařízení č. 999/2001 totiž nepovažuje za kritérium skutečnost, že by srovnání mělo být provedeno ve vztahu k úrovni ochrany, která vyplývala z dřívějších preventivních opatření přijatých ve stejné oblasti, ale odkazuje obecně na míru ochrany zdraví „zajišťovanou v [Unii]“. Dále vyplývá jak z čl. 7 odst. 2 nařízení č. 178/2002, tak i z judikatury citované v bodě 110 tohoto rozsudku, že předběžná opatření v rámci řízení rizika, která jsou přijata v kontextu vědecké nejistoty, musí být přezkoumána po uplynutí přiměřené doby, aby bylo zaručeno, že jsou přiměřená a že neomezují obchod více, než je nezbytné pro dosažení vysoké úrovně ochrany zdraví zvolené v Unii.
- 136 Míra ochrany lidského zdraví proto úzce koreluje s mírou rizika, která je společností považována za přijatelnou a jež závisí na vědeckých poznatcích dostupných v daném okamžiku. Není přitom vyloučeno, že vzhledem k vývoji vědeckých poznatků může být stejná úroveň ochrany zajištěna méně omezujícími opatřeními.
- 137 V kontextu otázky, zda se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když měl v bodech 65 a 250 napadeného rozsudku za to, že článek 24a nařízení č. 999/2001 pouze přebírá povinnost obsaženou v čl. 168 odst. 1 prvním pododstavci SFEU, je třeba na tyto body nahlížet z hlediska celého odůvodnění tohoto rozsudku.
- 138 V této souvislosti je třeba poukázat na to, že Tribunál v bodech 74, 79, 81, 174 až 176 a 250 napadeného rozsudku zmiňuje povinnost orgánů zaručit vysokou úroveň ochrany veřejného zdraví, bezpečnosti a životního prostředí, což může vyvolat dojem, jak tvrdí Francouzská republika, že se Tribunál spokojil s ověřením toho, zda byla napadenými opatřeními respektována povinnost obsažená v čl. 168 odst. 1 prvním pododstavci SFEU. Z bodů 211 až 213, 221, 249 a 266 napadeného rozsudku však jasně vyplývá, že Tribunál vykládá článek 24a nařízení č. 999/2001 za současného náležitého zohlednění povinnosti zachovat míru ochrany lidského zdraví, která je zajišťována v Unii.
- 139 V bodech 211 až 213 napadeného rozsudku Tribunál zejména formuloval následující úvahy:
- „211 Kromě toho je třeba připomenout, že příslušné orgány veřejné moci mají povinnost udržovat vysokou úroveň ochrany lidského zdraví a tato ochrana nemusí být nejvyšší možná [...]. Článek 24a nařízení č. 999/2001 tuto povinnost připomíná v kontextu pravomocí svěřených Komisi za účelem změn příloh nařízení č. 999/2001 tím, že podřizuje přijetí rozhodnutí v kontextu daného nařízení podmínce zachování nebo – je-li to odůvodněno z vědeckého pohledu – zvýšení úrovně ochrany lidského zdraví zajištěné ve Společenství. Zásada obezřetnosti je jedním z nástrojů umožňujících daným orgánům tuto povinnost splnit [...]. Uvedená zásada totiž veřejnému orgánu ukládá [, aby řídil] riziko, které překračuje míru považovanou pro společnost za přijatelnou, tak aby jej omezil na uvedenou míru [...]. Řízení rizika prostřednictvím

přijetí vhodných opatření k zajištění zvýšené úrovně ochrany veřejného zdraví, bezpečnosti a životního prostředí tedy odpovídá souboru činností uskutečněných orgánem, aby čelil riziku tak, že jej omezí na přijatelnou míru.

212 Příslušnému orgánu dále náleží, aby v přiměřené době znovu přezkoumal, že předběžná opatření byla přijata v souladu se zásadou obezřetnosti. Bylo již totiž rozhodnuto, že pokud nové skutečnosti pozměňují vnímání rizika nebo ukazují, že se tomuto riziku lze vyhnout [tomuto riziku lze čelit] méně omezujícími opatřeními, než jsou opatření, která již existují, orgány, a zejména Komise musí dbát na přizpůsobení právní úpravy novým údajům [...]. Zmírnění dříve přijatých preventivních opatření tak musí být odůvodněno novými skutečnostmi, které posouzení dotčeného rizika mění.

213 Odůvodňují-li takové nové skutečnosti, jako jsou nové poznatky nebo nové vědecké objevy, zmírnění preventivního opatření, pozměňují konkrétní obsah povinnosti veřejných orgánů stále udržovat zvýšenou úroveň ochrany lidského zdraví. Uvedené nové skutečnosti totiž mohou změnit vnímání rizika a úroveň rizika, jež společnost považuje za přijatelné. Legalita přijetí méně restriktivního preventivního opatření se neposuzuje na základě míry rizika považované za přijatelnou, jež byla zohledněna při přijetí původních preventivních opatření. Přijetí původních preventivních opatření za účelem snížení rizika na úroveň považovanou za přijatelnou se totiž uskutečňovalo na základě hodnocení rizik, a zejména na základě určení míry rizika, která byla pro společnost považována za přijatelnou. Změní-li nové skutečnosti uvedené hodnocení rizik, je třeba posuzovat legalitu přijetí méně restriktivních preventivních opatření s ohledem na tyto nové skutečnosti, a nikoliv na skutečnosti, které byly rozhodující pro hodnocení rizik v rámci přijetí původních preventivních opatření. Soud tedy musí konstatovat porušení zásady obezřetnosti pouze tehdy, překročí-li tato nová míra rizika míru rizika považovanou pro společnost za přijatelnou.“

140 Z těchto bodů odůvodnění vyplývá, že Tribunál článku 24a nařízení č. 999/2001 přiznává v podstatě stejný význam, jaký vyplývá z bodů 134 až 136 tohoto rozsudku. Jelikož Francouzská republika nezpochybnila opodstatněnost tohoto výkladu, nýbrž jen uvedla body napadeného rozsudku zmiňující povinnost udržovat vysokou úroveň ochrany lidského zdraví, je třeba první část čtvrtého důvodu kasačního opravného prostředku zamítnout jako neopodstatněnou.

141 V rámci druhé části čtvrtého důvodu kasačního opravného prostředku, podle které se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, jelikož v bodě 213 napadeného rozsudku vycházel z domněnky, že vědecké poznatky, na něž Komise poukázala a jimiž odůvodňovala přijetí sporného nařízení, mohou vést k vývoji míry rizika považované za přijatelnou, je nutné konstatovat, že Francouzská republika bez ohledu na způsob, jakým jsou tyto argumenty formulovány, zpochybňuje ve skutečnosti pouze skutkové posouzení, jehož přezkum nespadá do pravomoci Soudního dvora v rámci kasačního opravného prostředku na základě čl. 256 odst. 1 prvního pododstavce SFEU a judikatury uvedené v bodě 70 tohoto rozsudku.

142 K podpůrnému argumentu navrhovatelky, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když neověřil, zda Komise pro účely určení míry rizika považované za přijatelnou vzala v úvahu závažnost vzniku rizika přenosu TSE na člověka a nezvratnou povahu onemocnění TSE, je třeba připomenout, že v oblasti, ve které má unijní zákonodárce provést komplexní posouzení, se soudní přezkum výkonu jeho pravomoci musí omezit na posouzení toho, zda není stížen vadou zjevně nesprávného posouzení nebo zneužití pravomoci, nebo zda zákonodárce zjevně nepřekročil meze své posuzovací pravomoci (rozsudek ze dne 9. září 2003, Monsanto Agricoltura Italia a další, C-236/01, Recueil s. I-8105, bod 135).

143 Vzhledem k této široké posuzovací pravomoci Komise při určování míry rizika, která je považována za nepřijatelnou pro společnost, Tribunál správně omezil svůj přezkum na zjevnou nesprávnost posouzení.

- 144 Ze spisu předloženého Tribunálu ostatně vyplývá, že Francouzská republika ve svých dodatečných návrzích výslovně uvedla, že nepopírá, že unijním orgánům přísluší určit míru rizika, která je považována za nepřijatelnou pro společnost.
- 145 Postačí přitom konstatovat, že argumenty Francouzské republiky neobsahují žádnou skutečnost, ze které by mohlo vyplynout, že se Komise dopustila zjevně nesprávného posouzení a které neodhalil Tribunál.
- 146 Za těchto podmínek musí být výtka domnělého porušení práva při posouzení vývoje míry rizika, která je považována za přijatelnou, zamítnuta zčásti jako nepřípustná a zčásti jako neopodstatněná.
- 147 Ke třetí části čtvrtého důvodu kasačního opravného prostředku Francouzské republiky týkající se údajné nekoherence sporného nařízení je třeba konstatovat, že tato výtka představuje novou skutečnost, jelikož ji navrhovatelka nevznesla před Tribunálem.
- 148 Navrhovatelka totiž před tímto soudem netvrdila, že okolnost, že napadená opatření nenahrazují dřívější preventivní opatření, ale že je doplňují o alternativní opatření, má dopad na posouzení legality sporného nařízení.
- 149 Příslušnost Soudního dvora je přitom v rámci kasačního opravného prostředku v zásadě omezena na posouzení právního řešení, kterým bylo odpovězeno na žalobní důvody projednávané před soudem rozhodujícím ve věci samé (viz zejména rozsudek ze dne 1. února 2007, Sison v. Rada, C-266/05 P, Sb. rozh. s. I-1233, bod 95 a citovaná judikatura). Účastník řízení tedy nemůže před Soudním dvorem poprvé uplatnit důvod, který nepředložil u Tribunálu, protože by to znamenalo, že Soudní dvůr by mohl přezkoumávat legalitu řešení přijatého Tribunálem s ohledem na důvody, které Tribunál neprojednával (rozsudek ze dne 15. září 2011, Německo v. Komise, C-544/09 P, bod 63).
- 150 V důsledku toho je třeba třetí část čtvrtého důvodu kasačního opravného prostředku odmítnout jako nepřípustnou.
- 151 Vzhledem k výše uvedenému musí být čtvrtý důvod kasačního opravného prostředku odmítnut zčásti jako nepřípustný a zčásti zamítnut jako neopodstatněný.
- 152 Jelikož nebylo možné vyhovět žádnému z důvodů kasačního opravného prostředku navrhovatelky, musí být kasační opravný prostředek v celém rozsahu zamítnut.

K nákladům řízení

- 153 Podle čl. 138 odst. 1 jednacího řádu Soudního dvora, který se na základě čl. 184 odst. 1 téhož řádu použije na řízení o kasačním opravném prostředku, se účastník řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že Komise náhradu nákladů řízení ve svém návrhu požadovala a Francouzská republika byla ve sporu neúspěšná, je namístě jí uložit náhradu nákladů řízení.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (čtvrtý senát) rozhodl takto:

- 1) Kasační opravný prostředek se zamítá.**
- 2) Francouzské republice se ukládá náhrada nákladů řízení.**

Podpisy.